

FORSKNING I KORTHET: Entreprenörskap innebär inkomstutveckling för vissa, relativ fattigdom för andra

Både inkomstskillnader och entreprenörskap har ökat i de flesta utvecklade länderna under de senaste decennierna. Ratios forskare har undersökt hur antalet och typen av företagare har påverkat inkomstskillnaderna i Sverige. De kan visa att även om entreprenörskap bidragit till förbättrad inkomstutveckling för vissa, har det för andra varit förknippat med relativ fattigdom.

I Sverige är inkomstjämligheten en av världens lägsta. Trots det har ojämlikheten ökat mellan 1985 och början av 2010-talet, parallellt med en ökning i entreprenörskap. Trenden känns igen i de flesta OECD-länderna. Hittills har forskningen om inkomstjämlighet i stort sett ignorerat entreprenörskap – ett allt vanligare yrkesval.

Dessa trender har motiverat Ratios forskare Daniel Halvarsson, Martin Korpi och Karl Wennberg att studera hur entreprenörskap påverkar inkomstjämlighet inom den totala arbetskraften, vilka delar av inkomstfördelningen som främst påverkas och hur denna påverkan skiljer sig åt beroende på typen av entreprenörskap.

I studien "Entrepreneurship and income inequality" (*Journal of Economic Behavior & Organization*, 2018) använder forskarna svenska data för åren 2005 och 2013. Forskarna skiljer mellan löntagare, egenföretagare och aktiebolagsföretagare för att ta hänsyn till att löntagare och olika typer av entreprenörer kan ha varierande effekt på inkomstspridning. Resultaten tyder på

en tydlig polariseringseffekt: Företagare ökar spridningen i den lägre respektive högre delen av inkomstfördelningen.

Egenföretagare ökar inkomstspridningen med låga inkomster gentemot löntagare. Med andra ord påverkar de i genomsnitt den lägre delen av fördelningen, eftersom många av dem tjänar relativt lite. Genom att använda ojämlikhetsmått med tyngdpunkt i den nedre hälften av inkomstfördelningen finner forskarna att egenföretagare där står för cirka 30 procent av ojämlikheten. Det

omvända gäller för aktiebolagsföretagare som ökar det totala antalet höginkomsttagare i samhället. Ojämlikhetsmått som betonar den övre hälften av inkomstfördelningen visar att aktiebolagsföretagare i den delen av fördelningen bidrar till ojämlikheten med cirka 10 procent.

Dessa resultat förstärks över tid. År 2013 står egenföretagare för en betydligt större del av inkomstjämligheten i den lägre

delen av inkomstfördelningen än 2005, medan aktiebolagsföretagare har en jämnare påverkan genom åren. Forskarna konstaterar att detta möjligen speglar en förändring av samhällets inkomststruktur med sociala och ekonomisk-politiska implikationer.

Forskningens resultat är i enlighet med tidigare forskning. Tidigare forskning föreslår att den ökade förekomsten av entreprenörskap potentiellt eskalerar ojämlikheten genom att utöka antalet topp- eller botteninkomsttagare. I den empiriska

Martin Korpi, ekon. dr.

“De eventuella tillväxteffekterna och jobbskapande som kan uppkomma till följd av fler entreprenörer bör uppväga de negativa välfärdseffekterna som kan följa av ökad ojämlikhet.”

litteraturen har det noterats att en stor del av entreprenörskap inte är i form av växande produktiva företag utan i form av fler egenföretagare. Studier från bland annat Kanada, USA och Korea visar att en minoritet entreprenörer rapporterar höga inkomster men att merparten har lägre löner än löntagare. Trots lägre inkomstillväxt än jämförbara löntagare fortsätter de flesta av dessa företagare att driva sina småföretag.

- Även om vår modell inte är lämpad för att visa direkta, kausala samband pekar resultaten mot förekomsten av en tydlig polariseringseffekt med avseende på inkomstojämlikheten. För framtida ojämlikhetsforskning innebär det att entreprenörskap bör inkluderas vid sidan av andra vanligt förekommande variabler, såsom utbildning, säger Martin Korpi, ekon. dr. och medförfattare.

Enligt forskarna bör framtida studier i ämnet även fokusera på faktorer som gör att personer söker sig till olika typer av entreprenörskap och i vilken utsträckning individer startar företag i brist på alternativ på arbetsmarknaden.

För beslutsfattare innebär studiens resultat att man kritiskt bör granska nettoeffekterna av en högre andel entreprenörer. De eventuella tillväxteffekterna och jobbskapande som kan uppkomma till följd av fler entreprenörer bör uppväga de negativa välfärdseffekterna som kan följa av ökad ojämlikhet. Forskarna påpekar att det inte är eftersträvansvärt att alla företagare blir aktiebolagsföretagare genom exempelvis sänkta minimikrav på aktiekapital eftersom olika typer av entreprenörer har olika incitamentsstrukturer.

Artikeln är publicerad i *Journal of Economic Behavior & Organization*. Resultaten har även presenterats på svenska i *Ekonomisk debatt* 1/2017.

OM FÖRFATTARNA

Daniel Halvarsson är fil. dr. och forskare i nationalekonomi vid Ratio. Han har ägnat en stor del av sin tidigare forskning åt frågor rörande hur företag växer, och varför den industriella dynamiken ser ut som den gör.

Martin Korpi är ekon. dr. och forskar om migration, inkomstojämlikhet och regional utveckling vid Ratio och Södertörns högskola.

Karl Wennberg är professor i företagsekonomi vid Linköpings universitet och knuten till Ratio. Hans forskning behandlar entreprenörskap, regional utveckling och organisationssociologi

OM FORSKNING I KORTHET

I syfte att öka tillgängligheten av Ratios forskning tar forskarna i samarbete med kommunikationsavdelningen fram så kallade ”forskning i korthet”. I dessa sammanfattas en eller flera utvalda publikationer kortfattat på svenska.